

[Elisabeth Thelin]

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Remissvar – Motion om att hos SL begära att en tillståndsprovning av Roslagsbanans utbyggnad genomförs, innan någon vidare planering eller utbyggnad av Roslagsbanan sker

Ärende

Motionärerna Siv Sahlström (C) med flera föreslår kommunfullmäktige uppdra åt kommunstyrelsen, att hos SL begära att en tillståndsprovning av Roslagsbanans utbyggnad genomförs, innan någon vidare planering eller utbyggnad av Roslagsbanan sker.

Roslagsbanans kapacitet behöver utökas för att klara delar av Norrorts bostadsutveckling och behov av transportlösning. Banan föreslås också förlängas till Odenplan och i framtiden förlängas till Arlanda vilket påverkar belastningen och bullernivåerna i kommunen, enligt motionen.

Motionen har remitterats till miljö- och hälsoskyddsnämnden som ska avge svar till kommunstyrelsen senast 2019-06-20.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret har haft uppdraget från miljö- och hälsoskyddsnämnden att utreda frågan om fortsatt arbete mot störande buller från Roslagsbanan m.m. Förvaltningen har inhämtat stöd för att svara på uppdraget genom Hellström Advokatbyrå AB (Hellströms). Hellströms har lämnat en rapport där det framgår att miljö- och hälsoskyddsnämnden kan förelägga SL, numera Trafikförvaltningen Region Stockholm (trafikförvaltningen) att ansöka om tillståndsprovning av verksamheten för Roslagsbanan. En sån åtgärd ligger inom ramen för nämndens myndighetsuppdrag enligt miljöbalken. Hellströms förordar dock inte ett föreläggande om att kräva en tillståndsprovning av Roslagsbanan som den första åtgärden att överväga, men en möjlig sådan i framtiden.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret bedömer sammantaget att andra åtgärder bör vidtas först. Vidare att mer information bör inhämtas innan ett eventuellt övervägande om krav på en tillståndsprovning görs.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret ser behovet av en bullerstrategi i kommunen där alla trafikslag ingår. Kommunstyrelsen ansvarar för bland

Elisabeth Thelin

annat övergripande styrning och strategier, den fysiska planeringen samt trafikpolitik och tillfredställande trafikförsörjning i kommunen. Kommunstyrelsen föreslås därför tillse att utreda och lyfta in frågan om bullerstrategi utifrån olika trafikslag i kommande arbete med översiktsplaneringen.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande daterat 2019-05-21 med dnr 2019-204 och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta utreda och lyfta fram en bullerstrategi i det kommande arbetet med en ny översiktsplan för Danderyd.

Bakgrund

Anledningen till motionen är att den av SL:s frivilliga tillståndsprovningen av Roslagsbanan avbröts innan beslut fattades. Enligt motionen borde miljö- och hälsoskyddsnämnden ha agerat direkt, så skedde inte. Tre månader efter att meddelandet kommit beslöt miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram underlag för fortsatt agerande. Nämnden har inte reagerat på att SL drog tillbaka sin frivilliga tillståndsprovning. Det är nu dags för kommunstyrelsen att agera enligt motionärerna.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning

Miljö- och stadsbyggnadskontoret (förvaltningen) har inte haft kompetens eller resurser att själva utreda frågeställningen om möjligheten att förelägga SL (trafikförvaltningen) om att återuppta tillståndsansökan för verksamheten på Roslagsbanan. En direktupphandling genomfördes under juni-augusti 2018. Samtliga tillfrågade advokatfirmor enligt kommunens ramavtal tackade nej och frågan gick till Hellström advokatbyrå AB (Hellströms) som var villig till att åta sig uppdraget men efter att kommunen genomfört kontrollmätningar av de beräknade bullervärdena. Ett förslag till vidare färdplan för miljö- och hälsoskyddsnämnden presenterades av Hellströms representant på nämnd den 9 april 2019.

Vid samma nämndsammanträde som för behandling av denna remiss, behandlas även ett ärende om redovisning av uppdraget om att bereda underlag för det fortsatta arbetet mot störande buller från SL:s verksamhet i kommunen. I det ärendet dras slutsatser av både Hellströms rapport och

Elisabeth Thelin

tidigare underlag och bullermätningar.

Det blir här relevant att sammanfatta de viktigaste slutsatserna som förvaltningen kopplar till den aktuella frågan och motionen men också till kommunstyrelsen i egenskap av ansvarig för strategier, trafikpolitik, trafiklösningar samt fysisk planering och markanvändning i kommunen.

Hellström Advokatbyrå AB har inte förordat en tillståndsprovning av Roslagsbanan som den första åtgärden att överväga men en framtida möjlig sådan om kommunen inte anser att tillräckliga skyddsåtgärder kommer till stånd.

Förvaltningen instämmer och bedömer att resultaten av en sådan tillståndsprovning är svåra att förutspå. Kommer den att ge strängare eller mildare krav och regleringar? Eller kommer de redan vidtagna och planerade åtgärderna att motsvara ett sånt kontrollprogram som följer av en tillståndsprovning? Vid en provning ska miljöpåverkan och buller för de alternativa trafikslagen vägas liksom de ”allmännas” nytta av att ha Roslagsbanan som färdmedel i olika utsträckning. Ett föreläggande om att låta tillståndspröva verksamheten för Roslagsbanan skulle sannolikt komma att överklagas under lång tid och eventuellt hindra andra möjliga åtgärder mot buller.

Förvaltningen anser likt Hellströms att andra åtgärder bör vidtas först och mer information inhämtas innan ett eventuellt övervägande om krav på en tillståndsprovning görs.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets yttrande

Miljö- och stadsbyggnadskontoret konstaterar att Danderyds kommun har möjlighet att arbeta mer strategiskt med bullersituationen inom kommunen. Olika instanser har olika ansvar med avseende på buller och trafikfrågorna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska agera utifrån det uppdrag som framgår av reglementet som myndighet. Kommunstyrelsen ansvarar för bland annat övergripande styrning och strategier, den fysiska planeringen samt trafikpolitik och tillfredställande trafikförsörjning i kommunen. För att ta ett helhetsgrepp på bullerfrågan i kommunen kan miljö- och hälsoskyddsnämnden ta initiativ till att kommunstyrelsen (KS) beslutar att utreda och lyfta fram en bullerstrategi i det kommande arbetet med framtagandet av en översiktsplan för kommunen. Det är då viktigt att samtliga trafikslag/bullerkällor som påverkar Danderydsborna inkluderas och värderas. De valda strategierna ur trafik- och bullersynpunkt blir sedan

Elisabeth Thelin

ledstjärnan för fortsatt agerande från olika instanser inom kommunen, utifrån olika ansvar och roller.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i samband med tillståndsprövningen framfört att alternativa trafikvägar ska utredas och prövas. Detta framförande har även fångats upp och begärts av länsstyrelsen i samband med prövningen. Den frågeställningen är obesvarad, i och med tillbakadragande av tillståndsprövningen från trafikförvaltningen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan som myndighet ställa krav på utredning/information om detta med stöd av miljöbalken. Förvaltningen tycker att frågeställningen är viktig att belysa, men en sådan begäran om utredning föreslås inte i nuläget då den befaras överklagas till högre instanser och kan därmed hindra andra åtgärder under lång tid.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bevaka hälsoskyddsaspekterna för Danderyd kommuns invånare. Nämnden kan rikta in sig på att inhämta uppgifter från trafikförvaltningen och ställa de krav på skyddsåtgärder ur ett bullerhänseende som är rimliga.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska även i sin myndighetsroll bevaka och ställa krav på åtgärder när bullerriktvärdena överskrids. Här finns möjligheten att också låta pröva WHO:s föreslagna riktvärden som mer långtgående beaktar karaktären av det buller som Roslagsbanan medför. Det kan betyda hårdare krav på bullerskydd. Det finns dock osäkerhet om dessa riktvärdens juridiskt bindande status.

Motionärerna belyser ett relevant faktum att Roslagsbanans kapacitet behöver utökas för att klara delar av Norrorts bostadsutveckling och behov av transportlösning. Banan föreslås också förlängas till Odenplan och i framtiden förlängas till Arlanda vilket påverkar belastningen och bullernivåerna i kommunen. En av åtgärderna som miljö- och stadsbyggnadskontoret föreslår utifrån Hellströms rapport är att begära svar på hur kommunen kommer att belastas och påverkas av ökat buller vid kapacitetsökningen. Därutöver föreslås också att begära redovisning av vilka åtgärder som planeras.

Sammanfattningsvis föreslås miljö- och hälsoskyddsnämnden arbeta med följande inriktning (här kortfattat):

- begära en sammanställning av de uppgifter som ligger till grund för att trafikförvaltningen säger att de driver Roslagsbanan som om den vore tillståndsprövad.
- begära uppgifter om hur trafikförvaltningen beräknar belastningen på Roslagsbanan och ökad bullerpåverkan genom Danderyd vid en utbyggnad av bostäder i Norrort och med förlängd sträckning till

Elisabeth Thelin

Odenplan, samt begära en redovisning av ytterligare åtgärder som planeras.

- undersöka hur trafikförvaltningen har arbetat med Världshälsoorganisationens (WHO) riktvärden. Använda dessa riktvärden vid bedömning av olägenheter och krav på åtgärder.
- ställa krav på att trafikförvaltningen löpande skriftligen redovisar hur de säkerställer att bullerriktvärdena för både Roslagsbanan och tunnelbanan inte överskrids, förslagsvis en gång per år.
- föra in bullerfrågan i befintliga forum där Danderyds politiker (förslagsvis representanter från kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden) möter trafikförvaltningens politiska representanter i Region Stockholm.
- ta initiativ till att kommunstyrelsen beslutar utreda och lyfta fram ett bullerstrategiskt förhållningssätt i det kommande arbetet med framtagandet av en översiktsplan för kommunen. Samtliga trafikbullerkällor som påverkar Danderydsborna bör inkluderas.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

Ann-Charlotte Glantz
Miljöchef

Bilagor:

- Motion om att hos SL begära att en tillståndsprövning av Roslagsbanans utbyggnad genomförs, innan någon vidare planering eller utbyggnad av Roslagsbanan sker.

Expedieras:

Kommunstyrelsen

(inkl. tjänsteutlåtande och bilagor)